

Krediet, Gerrit. Hoogleraar in de Veterinaire Anatomie en Embryologie te Utrecht (6 juni 1886 te Leeuwarden - 13 oktober 1952 te Utrecht)

Zoon van Piebe Krediet, lithograaf, en Ynkje Zijlstra.

In 1910 gehuwd met Tannetta Maria Adriana de Ligny. Uit dit huwelijk werden drie zoons geboren. Een zoon werd dierenarts en was hoogleraar anatomie in Antwerpen en later in Rotterdam, en de twee anderen resp. chemicus en chirurg.

Opleiding

Diploma HBS 1904 te Leeuwarden; Diploma Veearts aan de Veeartsenijschool te Utrecht juli 1908; Promotie te Bern in 1913 op het onderwerp Ueber die sympathischen Nerven in der Bauch- und Beckenhöhle des Pferdes, der Wiederkäuer (ins besondere der Ziege) und des Hundes.

Loopbaan

1908-1909: assistent aan de Kliniek voor Inwendige Ziekten aan de Veeartsenijschool te Utrecht; 1909-1910: assistent in de praktijk van dierenarts Stueven te Amsterdam en zelfstandig te Warffum;

1910-1913: Leraar in de Anatomie en Zoötechniek aan de Inlandse Veeartsenijschool te Buitenzorg (Indonesië);

1913-1918: Leraar in de Anatomie aan de Veeartsenijschool te Utrecht; 1918-1925: Hoogleraar in de Anatomie en Histologie aan de Veeartsenijkundige Hoogeschool te Utrecht; 1925-1952: Hoogleraar in de Anatomie en Embryologie aan de Veeartsenijkundige Faculteit van de Rijksuniversiteit te Utrecht.

Verdiensten

Krediet kon in 1921 een nieuwgebouwd, naar zijn inzichten ingericht instituut betrekken dat architectonisch fraai was en althans aanvankelijk voldoende faciliteiten bood om het onderwijs en onderzoek een wijdere strekking te geven dan tot die tijd mogelijk was geweest.. Naast de anatomie werden er sinds 1925 ook de histologie en de embryologie onderwezen en na 1928 ook de cytologie.

Zijn onderzoek betrof voornamelijk vragen rond de intersexualiteit en het hermaphrodisme en van geslachtsomkeer bij runderen, varkens, geiten en caviae, alsmede bij kippen en eenden. De resultaten hiervan werden gepubliceerd in zowel Nederlandse als buitenlandse tijdschriften. Hij trad op als promotor bij twaalf dissertaties. Deze hadden onder meer betrekking op de anatomie van de pancreas, de rol van de menisci bij de huisdieren, de kennis der innervatie van het middenrif. Speciale vermelding verdient het proefschrift van H. ter Borg: Het specifieke geleidingsweefsel in atrium en ventrikel van het hart in het bijzonder van het paard, dat in binnen- en buitenland veel aandacht heeft getrokken. Vrijwel alle proefschriften werden op zijn instituut bewerkt.

Krediet trad voor studenten en dierenartsen graag op als vertrouwensman en raadgever in ethische en maatschappelijke kwesties. Tijdens de bezettingstijd vertegenwoordigde hij de Faculteit (samen met G.M. van der Plank) in Dubbel Zeven, de kring van politiek betrouwbare hoogleraren, die zich in 1943 ertegen verzetten om de studenten aan te raden de door de Duitse bezetter gevraagde loyaliteitsverklaring te tekenen. Na de oorlog wierp hij zich op als de 'opinion leader' van diergeneeskundig Nederland. In een aantal voordrachten en artikelen, bv. "Aan de slag" (1945), "Dierenarts worden" (1949) en "De noodzakelijke eenheid" (ca. 1950) duidde hij

‘de tekenen des tijds’ en gaf aan wat z.i. gedaan moest worden op het punt van de veterinaire organisatie, de opleiding en de positie van de hem na aan het hart liggende Maatschappij voor Diergeneeskunde.

Krediet was medeoprichter van de Diergeneeskundige Studenten Kring (D.S.K.) in 1932; hij trad op als adviseur bij de oprichting van de Diergeneeskundige Faculteit van de Vlaamse Universiteit te Gent. Hij bekleedde voorzitterschappen van de Maatschappij voor Diergeneeskunde 1934-1935 en van de redactie van het Tijdschrift voor Diergeneeskunde 1938-1946 en hij was lid van de redactie van de *Acta Neerlandica Morphologiae normalis et Pathologiae*. In 1946 werd hij lid van de staatscommissie tot reorganisatie van het Hoger Onderwijs. Verder was hij lid van het bestuur van de Scrinieriusstichting (voor financiële ondersteuning van Friese studenten) en lid van de ‘Commissie inzake Vestigingsregeling voor practiserende dierenartsen’ van de Maatschappij voor Diergeneeskunde (1949).

Onderscheidingen

Lid van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen (1939);

Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw (1951);

Eredocoraat in de Veeartsenijkunde aan de Universiteit te Gent (1950);

Lid van de Koninklijke Vlaamse Academie van Geneeskunde;

Erelidmaatschap van de Maatschappij voor Diergeneeskunde;

Erelidmaatschap Afdeling Overijssel van de Maatschappij voor Diergeneeskunde.

Publikaties

De rundveefokkerij op Java en Madoera. Batavia: Javasche Boekhandel en Drukkerij, 1913;

Indische voedermiddelen, in: H.M. Kroon, Voederkennis. 2de dr. Doetinchem, 1917.

Catalogus van eenige Fransche werken op het gebied der veeartsenijkunde. Amsterdam:

Genootschap ‘Nederland-Frankrijk’, 1920;

Over het zoogdier, en verslag van de lotgevallen van de Veeartsenijkundige Hoogeschool in het studiejaar 1922/1923. Utrecht, 1923;

Kastration intersexueller Säugetiere. Utrecht, 1933 (*Acta veterinaria neerlandica*, T. 1(1));

Zoogdier-intersexualiteit. Gorinchem: Noorduijn, 1942 (2de uitg., 1948);

Kiembaan en geslachtsomkeer. Amsterdam: KNAW, 1944 (Verhandelingen der Koninklijke Nederlandsche Akademie van Wetenschappen, afd. Natuurkunde, Sect. 2, dl. 41, no. 2);

Zijn runderkwenen intersexen? Amsterdam: KNAW, 1949 (*Ibid.*, dl. 45)

Tijdschriftartikelen voornamelijk in: Tijdschrift voor Diergeneeskunde, Tijdschrift voor Geneeskunde, *Acta Neerlandica Morphologiae Normalis et Pathologiae*, Proceedings en Verslagen van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen, het Vlaams Diergeneeskundig Tijdschrift, *Zeitschrift für Anatomie und Entwicklungsgeschichte*, *Archiv für Tierheilkunde* enz.

Voor een lijst zie: de necrologie in het Tijdschrift voor Diergeneeskunde, 77, 782-784, 1952 en Publicaties en Dissertaties voortgekomen uit de Veeartsenijkundige Hogeschool, later Faculteit der Diergeneeskunde in de periode 1921-1971. (Utrecht, 1971) p. 44-53.

Biografie

Sch., in: Veterinaire almanak, p. 115-119, 1924; Personalialia, in: Jaarboek der Rijksuniversiteit te Utrecht 1924-1925, p. 185; J.A. Beijers en W.H. Schulze, Jubileum Prof. Krediet, Tijdschrift

voor Diergeneeskunde, 65, 477-478, 1938; G.S.Vegter, J.A.Beijers, W.H.Schulze en H.A.Meyling. In memoriam G. Krediet. Tijdschrift voor Diergeneeskunde, 77, 775-781, 1952 (met bibliografie); J. Boeke. Levensbericht van Gerrit Krediet, in: Jaarboek van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen 1952-1953,. p. 306-314, 1953; G.M. van der Plank. In memoriam G. Krediet, in: Jaarboek der Rijksuniversiteit te Utrecht 1952-1953, p. 23-25, 1953; C. Offringa. Van Gildestein naar Uithof. Dl. 2. Utrecht, 1881. p. 10-11; L.Z. Saunders. Gerrit J. Krediet (1886-1952). In: A biographical history of veterinary pathology. Lawrence, KS: Allen Press, 1996. p. 294-296.

(J.P.W.M. Akkermans)